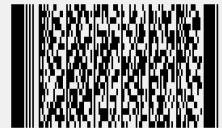

Ned, 18-8-2024, 18:57:08

Potpore

Svoju članarinu ili potporu za Portal HKV-a možete uplatiti i skeniranjem koda.

Otvorite svoje mobilno bankarstvo i skenirajte kod. Unesite željeni novčani iznos. U opisu plaćanja navedite je li riječ o članarini ili donaciji za Portal HKV-a.

Komentirajte

Telefon

Radi dogovora o prilozima, Portal je moguće kontaktirati putem Davora Dijanovića, radnim danom od 17 do 19 sati na broj +385-95-909-7746.

AKT

AKT d.o.o.
knjigovodstvo
i porezne
usluge

01/370-8106
akt@zg.t-com.hr
Sokolska 37
Zagreb

Poveznice

OBNOVA

T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društva? (4)

Objavljeno: 04. kolovoza 2024.

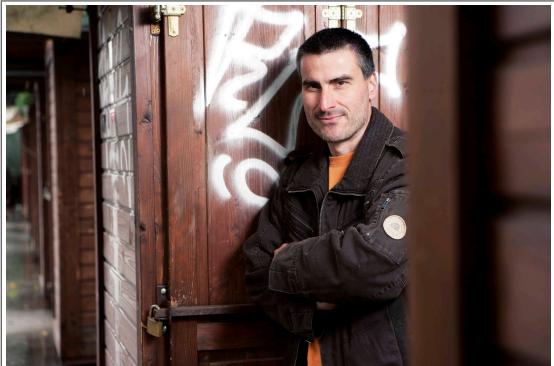
Dodajte komentar

Nizanka u osam nastavaka donosi razgovore s članovima Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika i osvješćuje poteškoće, nedostatke i predrasude s kojima se suočavaju dok stvaraju djela za priznavanje statusa koji im omogućuje plaćeno mirovinsko i zdravstveno osiguranje iz sredstava proračuna RH. Za sve ostalo – moraju se sami pobrinuti.

Pogledi filmskoga redatelja Nevena Hitreca i akademske glumice Lucije Dujmović

Dostojanstven život u mirovini samo je utopija

Nakon predsjednika HZSU-a Hrvoja Kovačevića, nužno je čuti i promišljanja članova Zajednice s raznih područja umjetničkoga djelovanja. Između 164 samostalna umjetnika kojima je na području filmskog stvaralaštva priznato pravo na uplatu obveznih doprinosa za kratak razgovor zamolili smo uglednoga filmskoga redatelja i scenarista Nevena Hitreca (30. travnja 1967., Zagreb). Zatekli smo ga u pripremama za snimanje nastavka iznadprosječno gledanoga dječjeg filma „Dnevnik Pauline P.“, nastaloga prema romanu Sanje Polak. Hitrec je član HZSU-a od 1993.

„Položaj samostalnih umjetnika u Hrvatskoj nikada nije bio zadovoljavajući. Samostalni umjetnici jedna su od najranjivijih skupina u našoj kulturi i činjenica da žive isključivo od svojega umjetničkoga rada i da tako opstaju trebala bi biti dodatno prepoznata i vrijednovana, kao i uloga kulture općenito“, napomenuo je Hitrec, autor niza nagrađivanih filmova, spomenimo tek „Bogorodicu“, „Snivaj, zlato moje“, dokumentarne filmove „Dvorana“, „730 dana poslije“, „Prigušeni glasovi“, „Neka bude voda“, „Ovrha“, prvi dio spomenutoga „Dnevnika Pauline P.“ Koliko je zahtjevno ispuniti uvjete za samostalnoga umjetnika u pet godina do sljedeće revizije?

„Riječ je o autorskim projektima koje umjetnik mora napraviti u tom razdoblju. Znači mora ih kreativno osmisli i finansijski i organizacijski realizirati. Napraviti sve od igle do lokomotive. To je vrlo složen rad koji zahtjeva ne jedan, nego više talenata. Vrlo je teško govoriti o isplativosti tog posla. Mislim da samo vrlo mali broj slobodnih umjetnika može normalno živjeti od svojega posla, a dostojanstven život u mirovini samo je utopija“, iskreno priznaje Neven Hitrec i zaključuje da će poboljšanje položaja samostalnoga umjetnika biti moguće kada se osvijesti važnost uloge kulture u društvu i kada se ta važnost bude adekvatno finansijski vrijednovala.

Najviše боли institucionalna i medijska ignorancija

Mlada hrvatska glumica Lucija Dujmović od prvoga siječnja ove godine članica je HZSU-a i tek se upoznaje s izabranim statusom. Jedna je od 221 samostalnoga umjetnika s područja scenskoga stvaralaštva.

„Umjetnik u Hrvatskoj, a onda još i samostalni umjetnik u Hrvatskoj... Vječna tema bez happy enda! Kad bih moralas sažeti problem, rekla bih da najviše боли ignorancija, kako institucionalna tako i medijska. Ignorancija s obzirom na sve muke koje prolazimo i predstave koje kreiramo i produciramo. Tehnički gledano, status samostalnoga umjetnika u Hrvatskoj težak je i stoga što nas je puno na tržištu koje je premalo za toliki broj umjetnika, jer treba znati kolike su upisne kvote na pojedinim fakultetima i akademijama u Zagrebu, a onda i u drugim gradovima. Kad nakon završenoga studija, u mom slučaju Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu, krenete putem samostalnoga umjetnika, vrlo brzo počinjete razumijevati kolike su vam vještine, znanja i sposobnosti nužni ako nešto želite samostalno kreirati na tržištu. Za to vas nisu pripremili za vrijeme studija, jer u mom slučaju, dakle kao magistrica glume, nisam imala prilike slušati kolegije koji su vezani uz produkciju, marketing, PR, ili uopće kako funkcioniraju umjetničke organizacije, udruge i njihovo javno financiranje. Sve su to vještine koje učite 'u hodu', a nužne su vam ako primjerice želite autorski potpisati predstavu od njezina začetka do premijere pa i daljnega života u smislu gostovanja. Naravno, status samostalnoga umjetnika danas je u povoljnijem položaju nego što je bio prijašnjih godina, nezavisna scena, barem kada govorimo o kazalištu, svakako je u posljednjih nekoliko godina procvjetalta. Tomu je tako jer sve veći broj glumaca traži svoj samostalni izričaj izvan zadanog garbarta okoštilih kazališta“, ističe glumica Dujmović, rođena 20. listopada 1994. u Zagrebu. U nizu

angžmana izdvaja se uloga istoimene Lucije u predstavi „Studentica“ za koju je dobila Nagradu „Nada Subotić“ na

HR kalendar

- 17. kolovoza 1960. rođena Sanja Nikčević
- 17. kolovoza 1991. BL korpus JNA pridružio se velikosrbima u napadu na Hrvatsku
- 18. kolovoza 1450. rođen Marko Marulić
- 18. kolovoza 1872. umro Petar Preradović
- 18. kolovoza 1933. osuđeni hrvatski domoljubi
- 18./19. kolovoza 1991. KOS podmetnuo eksploziv pred Židovsku općinu
- 19. kolovoza 1829. rođen Miho Klaić
- 19. kolovoza 1851. rođen Ivan Despot

Pretraži hkv.hr

POBOLJŠAO Google

Kontakti

KONTAKTI

Telefon Tajništva
+385 (0)91/728-7044

Elektronička pošta Tajništva
tajnistvo@hkv.hr

Elektronička pošta Uredništva
urednistvo@hkv.hr

Svi
članci
na
Portalu
su
smješteni
ovisno o
sadržaju po rubrikama.

Njima se pristupa preko glavnoga izbornika na [vrhu stranice](#). Ako se članci ne mogu tako naći, i tekst i slike na Portalu mogu se pretraživati i preko [Googlea](#) uz upit (upit treba upisati bez navodnika): „*traženi_pojam* site:[hkv.hr](#)“.

Administriranje

[Odjava](#)

Festivalu glumca u Vinkovcima. Glumila je u brojnim predstavama („Mlač ja“, „Mali noćni razgovori Ijevice i desnice“, „Don Juan“, „Kaspar“, „Mea culpa...“) i serijama, među os Kultura Irkomiru Prvom i novoj sezoni „Dnevnika velikoga Perice“. Je li izvedivo preživljavati kao samostalni umjetnik, uz svjesnost da je, ovisno o području umjetničkoga stvaralaštva, potrebitno ispuniti uvjete u petogodišnjem razdoblju?

„Preživljavati možete, ali više od toga nisam sigurna. Moja struka konkretno, gluma, svakomu od nas pruža prilično širok spektar djelovanja, prvo kroz različite vrste medija od kazališta, filma, serija, reklama, crtanih filmova, radiodrama, pa sve do dramske pedagogije, voditeljskih i radijskih uloga itd. Sve su to moguća područja djelovanja, gdje slijekovito rečeno, ako se jedna vrata zatvore, mnogo je drugih koja se mogu otvoriti. To smatram dobrim dijelom olakštom okolnošću svoje posla, naravno to da vas također zahtijeva vrlo brzu prilagodbu poslovima koji se jedni od drugih uvelike razlikuju. Što se tiče potrebnih uvjeta za upis, smatra da je većina kolega odabrala broj kazališnih uloga s obzirom da je godišnji broj kazališnih predstava i uopće mogućnosti rada u teatru daleko brojniji od bilo kojega drugoga medija, a uz to, Akademija kao obrazovna institucija svoje temelje učenja i tradicije uklesala je upravo na kazališnim daskama, posvećujući najveći broj predavanja upravo radu u kazalištu“, napominje Lucija koja je od 2017. članica Hrvatskoga društva dramskih umjetnika, ali i osnivačica umjetničke organizacije „Iza zavjese“.

Kriterij kvalitete i dragovoljno nošeni križ

Podržava inicijativu HZSU-a da se koeficijent samostalnim umjetnicima podigne na 1,8 i tako izjednači s koeficijentom po uzoru na umjetnike zaposlene u kulturnim institucijama. Glede kriterija, smatra da će uvijek netko biti nezadovoljan, kako god ih postavili, a onaj osnovni trebao bi biti kvaliteta projekta: „Danas vam je kriterij u kazalištu postao broj izvedaba. Puno se predstava ugasi nakon svega nekoliko izvedbi, pa su smatrane uspješnima one predstave koje dožive pedesetu izvedbu i premaša taj broj. Meni je silno poticajno djelovalo kad sam za 'Studenticu' dobila nagradu, velik vjetar u leđa bila nam je činjenica da su nam predstave bile prepune publike i što sam, osim glumački, u tome sudjelovala i autorski.“

Lucija Dujmović, koja vodi i glumačke radionice u Centru za kulturu Trešnjevka, doživljava medijsku i uopće javnu percepciju svih glumačkih i problema samostalnih umjetnika – jezivom. Ili je ignoriranje ili gledanje na nezavisne kulturnjake kao „sisače državnoga novca“.

„Najprije, mi sami o tom statusu ne znamo gotovo ništa kad se uopće prihvativamo rada na nezavisnoj sceni, a drugo, u moru dnevnih vijesti i zbivanja, postajemo kap koja se izgubi među 'velikim' vijestima, odnosno u crnoj kronici koja je na neki način postala svakodnevna. Tu ostaje i vječno pitanje financiranja nezavisne scene, zapravo kulture uopće, jer u današnje vrijeme, sve što nema egzaktno jasnou materijalnu vrijednost, tretira se kao bezvrijedno, najčešće posve nezanimljivo većini. Većina mlađih ne razumije osnove poput plaćanja poreza i prikeza, a kamoli specifičnost umjetničkoga rada koji često nije opipljiv, ne može se zakonski usustaviti i normirati. Na tržištu stvari postaju kao i u svemu, potpuno jasne, gradska kazališta se financiraju putem državnoga novca, a na nezavisnoj sceni najbolje prosperiraju oni koji ono najširoj publici koja nema previsoke umjetničke kriterije sadržajno podilaze. Ljudi koji se bave ovim poslom to najbolje razumiju. Naime, to iritira, kako glumački, tako i ljudski, iskreno priznaje glumica Dujmović

koja u novom filmu redatelja Jakova Sedlara „260 dana“, snimljenom prema potresnom istoimenom romanu Marijana Gubine o daljskom i aljmaškom egzodusu u Domovinskom ratu, tumači ulogu televizijske reporterke. Ističe da je biti samostalnim umjetnikom križ, ali križ koji dragovoljno nosimo.

„To je i neka vrsta bunta protiv ustaljenih norma, prosvjetnosti koju zaziva uobičajeni kazališni život, jednostavno po logici svojega funkcioniranja. No taj otpor, taj, ako hoćete prkos, košta. Kao što sloboda uvijek košta, tako joj se i ovdje mora platiti visoka otkupnina. Umjetnicima na nezavisnoj sceni uistinu je teško, posve otvorenih velikih audicija ima vrlo malo, nužno je ponekad raditi i tri, četiri posla paralelno, živite kaos od rasporeda u kojem uvijek morate biti dostupni, kako mi znamo reći – 'na dispoziciji', kad god vas netko zove u vezi posla, novonastaloj situaciji i promjenama morate se moći prilagođavati. Za sve vam je potrebno iznimno puno energije, strpljenja, volje i zapravo ljubavi prema tom poslu. On nerijetko počiva na osobnom entuzijazu i silnoj želji da ostanete i opstanete u ovom poslu. Ne može se reći da nas nitko nije prethodno upozoravao koliko je to težak kruh, ali, govorit ću sada u svoje ime, odabrala sam taj posao s razlogom i bavim se njime iz ljubavi, taj me posao iznova ispunjava i veseli. Mislim da bi mi puno teže bilo baviti se poslom koji ne volim, koji me ne raduje, s kojim nisam zadovoljna i koji odradujem, posao u kojem mene 'nema', ustvrdila je Dujmović. Svjesna je i da su mnogi pokušali otici u inozemstvo, testirajući sami sebe, pomaknuli vlastite granice i vratili se s drukčijim pogledom: „U našem je poslu jezik strahovita barijera, u nekim drugim umjetničkim zanimanjima mislim da nije presudna. Ono što je u inozemstvu svakako bitno drukčije nego u Hrvatskoj jest količina prilika koje vam se nude, audicija, javnih poziva, casting i sl. Da, konkurenca je golema, ali nove mogućnosti otvaraju se već sljedećega dana. U Europi, a osobito u Americi ne postoje klasična državna zaposlenja, većina europskih zemalja ima po jedno centralno nacionalno kazalište koje je državno, a sve ostalo ili velika većina, privatna su kazališta ili prostori koji se mogu iznajmiti u svrhu izvođenja predstava. U takvim okolnostima samostalni umjetnici dolaze u prvi plan. U tom kontekstu mi smo zaspali u prošlom stoljeću i naša iskustva zapravo nemaju veze sa svjetskim iskustvima.“

Tomislav Šovagović

(nastavlja se)

Tekst je dio niza „Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društva?“, a na Portalu HKV-a objavljen je u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti u 2024. godini Agencije za elektroničke medije. Prenošenje sadržaja dopušteno je uz objavu izvora i autorova imena.

Povezano

- T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist [Kultura](#)
- T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društva? (1)
- T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društva? (3)
- T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društva? (5)
- T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društva? (6)
- T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društva? (7)
- T. Šovagović: Samostalni umjetnici i njihova egzistencija – teret ili korist društva? (8)

ALSO ON PORTAL HRVATSKOGA KULTURNOG VIJEĆA

Zubni implantati za cijela usta u

WallStreet Viral

7 days ago · 6 comments

D. Pešorda:
Postistinske
istine

2 days ago · 4 commen

T. Šovagović:
europska
ispadanja ...